

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
ТА ЗДОРОВ'Я

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

збірник статей V науково-практичної
internet-конференції
з міжнародною участю

*присвячено пам'яті
професора
О. В. Пешкової*

18-19
КВІТНЯ
2024
ХАРКІВ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ І ЗДОРОВ'Я**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я
ЛЮДИНИ»**

присвячено пам'яті професора О.В. Пешкової

18-19 квітня 2024 року, м. Харків

Збірник наукових праць

Випуск 5

Харків – 2024

УДК 613.71

**Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини
//Збірник наукових праць. – Харків, 2024. – Випуск 5. – 229 с. (укр.)**

Даний випуск збірки містить матеріали V науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті професора О.В. Пешкової (18-19 квітня 2024 року, місто Харків).

У збірнику розміщено наукові статті викладачів, молодих вчених, аспірантів, магістрантів, здобувачів вищої освіти, функціонерів сфери фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури та спорту.

Тематика збірника:

- Актуальні питання фізичної терапії, ерготерапії.
- Сучасні освітні здоров'язберігаючі технології.
- Медико-біологічні основи здорового способу життя.
- Загальнолюдські цінності в контексті фізичного виховання і здорового способу життя.
- Психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя.
- Спорт як складова активізації здорового способу життя студентської молоді.

Матеріали відображені в міжнародних наукометричних базах даних **Google Scholar**

ISBN

Друкується в авторській редакції

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Котвіцька А.А., в.о. ректора Національного фармацевтичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, м. Харків, Україна.

Владимирова І.М., проректор ЗВО з науково-педагогічної роботи Національного фармацевтичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор, м. Харків, Україна.

Таможанська Г.В., завідувач ЗВО кафедри фізичної реабілітації і здоров'я Національного фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент, м. Харків, Україна.

Мятига О.М., доцент ЗВО кафедри фізичної реабілітації і здоров'я Національного фармацевтичного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, м. Харків, Україна.

Невелика А.В., старший викладач ЗВО кафедри фізичної реабілітації і здоров'я Національного фармацевтичного університету, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, м. Харків, Україна.

Галашко В.В., старший викладач ЗВО кафедри фізичної реабілітації і здоров'я Національного фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, м. Харків, Україна.

Відповідальний секретар: Козін С.В. викладач ЗВО кафедри фізичної реабілітації і здоров'я Національного фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, м. Харків, Україна.

Сидорук І.О. СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА	134
Фещак К.В., Кононенко С.А. СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ ДАУНА	137

СЕКЦІЯ 2 **СУЧАСНІ ОСВІТНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ**

Ганчева О.В., Грекова Т. А., Мельнікова О. В., Каджарян Є. В. ОГЛЯД ІНТЕГРАЦІЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕДИЧНУ ОСВІТУ	140
Герасименко С.Ю., Квітовська І.С. РЕЙТИНГ НАЙПОПУЛЯРНІШИХ ОЗДОРОВЧИХ ФІТНЕС-ПРОГРАМ СЕРЕД ЮНАКІВ-СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	144
Грибан Г.П. ПОДОЛАННЯ КРИЗОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	148
Науменко Н.В., Козлов А.В. ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	152
Пате Юлія, Таможанська Г. В. РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА КУРОРТАХ СЛОВЕНІЯ	157
Сієрік Ірина, Аракелов Валерій ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КУРОРТІ «RIMSKJE TERME» у СЛОВЕНІЇ	159
Фещак К.В. ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	162

СЕКЦІЯ 3 **МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ**

Герасименко С.Ю., Домарацька М.В. ПОКАЗНИКИ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІВЧАТ 9–10 РОКІВ	165
Герасименко С.Ю., Писар Х.С. РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЮНАКІВ-СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	169
Герасименко С.Ю., Пуравець Х.В. ПОКАЗНИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ДІВЧАТ 9–10 РОКІВ	173
Гончарук А.А, Калько К.О. РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ В БОРОТБІ З ІНСУЛІНОРЕЗИСТЕНТНІСТЮ У ПАЦІЄНТІВ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ	177
Коваленко С.М., Лісна А.Г. АКТУАЛЬНІСТЬ ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ В УКРАЇНІ ТА У СВІТІ	180
Сенюк І.В., Кравченко В.М., Сулашвілі Нодар НАДАННЯ ПРІОРИТЕТУ СПОСОБУ ЖИТТЯ МЕДИЦИНИ ТА ЗДОРОВ'Ю ПЛАНЕТИ	183
Ястребова О.С. ГЕНОМНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПІДТРИМЦІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	187

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ ДІТЕЙ ІЗ
СИНДРОМОМ ДАУНА
(MODERN APPROACHES IN PHYSICAL THERAPY AND OCCUPATIONAL THERAPY
FOR CHILDREN WITH DOWN SYNDROME)**

*Фещак К.В., Кононенко С.А.
Feshchak K., Kononenko S.*

*Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич, Україна
Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine*

Анотація. Дослідження проведено на актуальну в наш час тему сучасних підходів у фізичній терапії та ерготерапії дітей із синдромом Дауна. В процесі дослідження обґрунтовано ефективність застосування сучасних підходів у фізичній терапії та ерготерапії в процесі роботи з дітьми із синдромом Дауна. Розглянуто, які особливості фізичного та психомоторного розвитку спостерігаються у дітей із синдромом Дауна. Досліджено, як ті чи інші сучасні підходи у фізичній терапії та ерготерапії впливають на процес розвитку дітей із синдромом Дауна. Окреслено подальші напрямки дослідження.

Ключові слова: синдром Дауна, фізична терапія, ерготерапія, реабілітація, психомоторний розвиток, фізичний розвиток, затримка розвитку.

Abstract. The study was conducted on the topic of modern approaches in physical therapy and occupational therapy for children with Down syndrome. The study substantiates the effectiveness of modern approaches in physical therapy and occupational therapy in the process of working with children with Down syndrome. The peculiarities of physical and psychomotor development of children with Down syndrome are considered. It is investigated how certain modern approaches in physical therapy and occupational therapy affect the development of children with Down syndrome. Further directions of research are outlined.

Key words: Down syndrome, physical therapy, occupational therapy, rehabilitation, psychomotor development, physical development, developmental delay.

Вступ. Актуальність теми дослідження окреслюється тим, що в нашому суспільстві є велика кількість дітей із синдромом Дауна, до проблем яких не має бути байдужою громадськість. Ці діти потребують особливої уваги, а ті труднощі, з якими вони стикаються, мають бути предметом багатьох досліджень для того, щоб знайти ефективні методи реабілітації та адаптації таких дітей у соціумі[1]. В наш час, широкого розвитку набуває фізична терапія та ерготерапія, але, на даний час в Україні немає системи фізичної реабілітації для дітей із синдромом Дауна, яка була б обґрунтована науково.

Необхідно глибоко дослідити проблему та виокремити найбільш ефективні методи реабілітації для дітей із синдромом Дауна. Звісно, в межах однієї статті це зробити неможливо, але дослідження в даному напрямку мають тривати[2].

Мета дослідження – обґрунтувати ефективність застосування сучасних підходів у фізичній терапії та ерготерапії в процесі роботи з дітьми із синдромом Дауна.

Завдання дослідження:

1. Розглянути, які особливості фізичного та психомоторного розвитку спостерігаються у дітей із синдромом Дауна.

2. Дослідити, як ті чи інші сучасні підходи у фізичній терапії та ерготерапії впливають на процес розвитку дітей із синдромом Дауна.

3. Оцінити результати дослідження та підвести підсумки.

Матеріали та методи.

Дослідження ефективності застосування сучасних підходів у фізичній терапії та ерготерапії в процесі роботи з дітьми із синдромом Дауна проходило у два етапи. На першому етапі дослідження нами було зібрано і проаналізовано інформацію щодо того, які особливості фізичного та психомоторного розвитку спостерігаються у дітей із синдромом Дауна, а також, які сучасні підходи у фізичній терапії та ерготерапії таких дітей застосовуються в наш час. Другий етап дослідження був практичним і полягав у спостереженні та застосовуванні на практиці методів фізичної терапії та ерготерапії дітей із синдромом Дауна. Проходив практичний етап дослідження на базі Дрогобицького добровільного товариства захисту дітей-інвалідів «Надія», волонтерами якого є викладачі та студенти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Для дослідження були використані наступні методи: аналіз літературних джерел, узагальнення, системний аналіз і спостереження.

Отримані результати.

Синдром Дауна – це найбільш поширене захворювання, яке пов'язане з хромосомними аномаліями. Назване на честь відомого англійського лікаря, який більше ста років тому вперше описав даний синдром. Хромосомна аномалія призводить до того, що в дитини відбуваються зміни у фізичному розвитку та діяльності мозку. Діагноз, зазвичай, ставлять на основі результатів хромосомного тесту, який проводять невдовзі після народження дитини. Проблеми з фізичним та психомоторним розвитком у дітей із синдромом Дауна виникають у перший же рік після народження, відмічається повільне проходження всіх стадій у процесі розвитку рухових функцій[3]. Немовлята страждають

на гіпотонію, підвищену рухливість суглобів, а також на запізнення появи та згасання безумовних рефлексів. Такі діти, до прикладу, починають самостійно сидіти у віці біля 10 місяців, повзати – у 12, а стояти і ходити – лише наприкінці другого року життя. Відставання в розвитку від однолітків поступово зростає. На сучасному етапі, наука виділяє більше як п'ятдесят клінічних симптомів, які можуть бути характерними для дітей із синдромом Дауна. На щастя, в однієї дитини ці всі симптоми спостерігаються доволі рідко[4].

Основні завдання застосування засобів фізичної реабілітації для дітей із синдромом Дауна мають спрямовуватися на те, щоб удосконалити наявні вміння дитини та опанувати нові навички рухових функцій, розвивати дрібну моторику дитини, формувати в дитини мотивацію до навчання, до творчості, до пізнання світу. У процесі розвитку рухових функцій дитини із синдромом Дауна корисним є застосування лікувальної фізичної культури, масажу, фізіотерапії та механотерапії. Це основні засоби фізичної реабілітації. Але окрім них є й інші, альтернативні засоби, які також є дуже ефективними і водночас цікавими для дітей. Це анімалотерапія, арт-терапія, музикотерапія, казкотерапія, тенцювально-рухова терапія та ігротерапія. Такі засоби мають виховну, корекційну, розвивальну та діагностичну функції[5].

На практичному етапі дослідження ми працювали з невеликою групою дітей, які страждають на синдром Дауна. Було розроблено комплекс лікувальної фізичної культури та на практиці застосовувався такий сучасний альтернативний засіб фізичної реабілітації, як арт-терапія. На початковому етапі налагоджувалися довірливі відносини з дітьми, щоб у процесі занять у них не виникало дискомфорту. Хочеться зауважити, що діти із синдромом Дауна дуже контактні, привітні, не даремно їх в народі називають «дітьми сонця». Комплекс лікувальної фізичної культури включав вправи на зміцнення м'язів кінцівок та «м'язового корсету», вправи на координацію рухів, розвиток рівноваги та

профілактику плоскостопості. Окрім цього використовувалася дихальна гімнастика, а також виконувалися вправи на розвиток дрібної моторики для того, щоб підготувати руки дитини до письма. Під час заняття чергувалися завдання, які вимагали зорового або слухового зосередження. Окрім цього дитину навчали самообслуговуванню, а саме вчили дитину одягатися. Цікавим було заняття дітей арт-терапією. Діти дуже охоче і з великим зацікавленням займалися цією технікою. Окрім позитивного впливу на дрібну моторику, ця техніка заспокоює нервову систему та розслабляє дитину[6].

Висновки. Проаналізувавши всю наявну інформацію, яку ми зібрали у процесі дослідження, можна дійти до висновку, що тільки поєднання основних та альтернативних засобів у процесі фізичної терапії та ерготерапії дітей із синдромом Дауна, може дати позитивний результат. А саме: розвинути нові вміння та навички дитини, заспокоїти її нервову систему, сприяти розвитку дрібної моторики та підготувати дитину до повсякденного життя, навчивши її основним навичкам самообслуговування. Подальші дослідження в даному напрямку мають тривати, так як неможливо в межах однієї статті в повній мірі розкрити таку складну тему.

Список літератури:

1. Абрамов В.В., Клапчук В.В., Неханевич О.Б. Фізична реабілітація, спортивна медицина: *підручник*. Дніпропетровськ: Журфонд, 2014. – С. 346-351.
2. Бігуняк Т.В. Сучасні погляди на причини та фенотипові прояви синдрому Дауна: *стаття*. Тернопіль: Здобутки клінічної і експериментальної медицини, 2018. – С. 3-7.
3. Вісковатова Т. П. Формування і розвиток розумових здібностей у дітей молодшого шкільного віку із затримкою фізичного розвитку: *стаття*. Львів: Молода спортивна наука України: збірник наукових праць в галузі фізичної культури та спорту, Вип. 11. – С. 2-6.
4. Ковтун Р.А. Програма розвитку комунікативних здібностей у дітей з синдромом Дауна: *стаття*. Харків: ХНПУ, 2010. – С. 7-9.
5. Сидорук І.О., Подолянчук І.С., Гамма Т.В., Крук І.М. Застосування засобів фізичної реабілітації дітей з синдромом Дауна: *стаття*. Рівне, 2019. – С. 1-5.
6. Волкова С.С. Фізична реабілітація дітей 3–6 років з синдромом Дауна: *стаття*. Харків: Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2009. – С. 4-7.

Відомості про авторів/Information about the Authors

1. Фещак Катерина Володимирівна, викладач ЗВО кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна.

Feshchak Kateryna, Lecturer at the Department of Physical Therapy, Occupational Therapy and Health, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine.

e-mail: katerina.feshchak@dspu.edu.ua

ORCID: 0009-0007-8595-8056

2. Кононенко Світлана Алімівна, здобувач вищої освіти, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич, Україна.

Kononenko Svitlana, student Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Drohobych, Ukraine.

e-mail: svitlana.kononenko@dspu.edu.ua

Наукове видання

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

У збірнику відображені матеріали V науково-практичної internet - конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті професора О.В. Пешкової «Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини» (18-19 квітня 2024 р.)

Матеріали публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 27.04.2024 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Умов.друк.арк. – 22,79. Тираж 100 екз.
Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні ФОП Пісня О.В.
02000, м.Київ, вул. Спаська 9а,
Тел. (068) 8477573
printhouse.ua@gmail.com